

УДК 316.346.32.–053.6

Я. О. Сазонова*Український інститут соціальних досліджень імені Олександра Яременка*

АНАЛІЗ ФАКТОРІВ, ЩО СПРИЧИНЯЮТЬ ПЕРШУ СПРОБУ НАРКОТИЧНИХ РЕЧОВИН ІН'ЄКЦІЙНИМ ШЛЯХОМ

Стаття базується на результатах соціологічного дослідження, яке мало на меті вивчення процесу залучення до вживання наркотиків ін'єкційним шляхом. Аналіз отриманих даних дозволив виявити основні чинники, які сприяли залученню до вживання наркотиків ін'єкційним шляхом, проаналізувати спонукальні мотиви до початку вживання наркотиків, визначити вікові особливості залучення тощо.

Ключові слова: ініціація, вживання наркотиків ін'єкційним шляхом, вік першої спроби, види наркотичних речовин.

Актуальність вивчення теми початку вживання наркотичних речовин ін'єкційним шляхом, а саме факторів, що спричиняють першу спробу наркотиків ін'єкційним шляхом, зумовлена в першу чергу постійно зростаючою популяцією нових споживачів ін'єкційних наркотиків (СІН). За оцінками чисельності груп високого ризику інфікування ВІЛ в Україні, група СІН є найчисельнішою серед усіх груп ризику та становить від 230 000 до 360 000 осіб, а розрахований показник за методом нарощування соціальних мереж свідчить, що СІН у віці 10–15 років становлять 8% серед усіх СІН, а неповнолітні – 24% [1]. Згідно з даними Міністерства охорони здоров'я України, поширеність нових випадків наркотичної залежності на 100 000 населення в 2008 р. досягла 173 випадків [2].

Найвищі показники поширення ВІЛ-інфекції серед СІН зареєстровані в Київській – 35,43%, та Івано-Франківській – 32,04% областях та м. Київ – 32,60% [3].

Група СІН характеризується високим рівнем кримінальної поведінки: за даними Міністерства внутрішніх справ за півріччя 2010 р. (січень – червень) [4], кількість злочинів у сфері обігу наркотичних засобів, психоактивних речовин, їх аналогів або прекурсорів досягла 28 654, що свідчить про значне збільшення порівняно з 2009 р. (за весь 2009 р. зафіксовано 31 264 злочини).

Дані проведеного в 2009 р.¹ біоповедінкового дослідження, свідчать, що серед СІН досить поширеною є практика небезпечної поведінки щодо ВІЛ. Переважна більшість СІН (90%) вказали, що використовували стерильний ін'єкційний

¹ «Моніторинг поведінки та поширення ВІЛ-інфекції серед споживачів ін'єкційних наркотиків та їх статевих партнерів як компонент епідагляду за ВІЛ другого покоління» проведено ГО «Українським інститутом соціальних досліджень імені Олександра Яременка» на замовлення МБФ «Міжнародний

інструментарій під час останньої ін'єкції, 85% використовували стерильний ін'єкційний інструментарій за останні 30 днів перед опитуванням, але 57% опитаних СІН отримали ін'єкцію зі шприца і не бачили, як він був наповнений, та 69% використовували спільний посуд для приготування наркотичної речовини. У середовищі СІН характерною також є небезпечна сексуальна поведінка – 42% не використовували презерватив під час останнього сексуального контакту. Дані зв'язаного дослідження – тестування респондентів на наявність ВІЛ, свідчать про досить високий рівень інфікування ВІЛ серед СІН – 22% отримали позитивний результат швидкого тесту [5].

З 1999-го по 2006 р. відбувалося збільшення абсолютної кількості СІН серед нових випадків ВІЛ-інфекції при щорічному зменшенні частки СІН серед загальної кількості нових випадків ВІЛ-інфекції. В останні ж чотири роки (2006–2009), реєструється майже однакова абсолютна кількість зареєстрованих нових випадків ВІЛ-інфекції серед споживачів ін'єкційних наркотиків (абсолютна кількість нових випадків: у 2006 р. – 7127, у 2007 р. – 7084, у 2008 р. – 7009, у 2009 р. – 7015).

Але слід зауважити, що офіційні дані можуть не відображати реальний масштаб епідемії ВІЛ/СНІДу в Україні, тобто реальну кількість людей, інфікованих ВІЛ. Дані містять лише інформацію про кількість осіб, які пройшли тестування на наявність ВІЛ-інфекції та які отримали позитивний результат і внесені до офіційного реєстру. Існує інформація про осіб, які пройшли тестування на антитіла до ВІЛ, у яких була виявлена ВІЛ-інфекція і які були внесені до офіційного реєстру випадків ВІЛ-інфекції. Значно більша кількість громадян може бути інфікованою, але не обізнаною щодо свого статусу [3].

Тому надзвичайно важливо вивчати фактори, які спонукають до вживання наркотиків ін'єкційним шляхом для профілактики нових випадків вживання наркотиків ін'єкційним шляхом. У червні – вересні 2009 р. Українським інститутом соціальних досліджень ім. О.Яременка було проведено соціологічне дослідження щодо ініціації вживання наркотиків ін'єкційним шляхом в рамках проекту Представництва Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) в Україні «Профілактика ВІЛ серед підлітків групи ризику в Україні та Південно-Східній Європі». Дослідження проводилось у співпраці з МБФ «Міжнародний Альянс з ВІЛ/СНІД в Україні» та стало частиною дослідження «Моніторинг поведінки та поширення ВІЛ-інфекції серед споживачів ін'єкційних наркотиків та їх статевих партнерів як компонент епіднадзора за ВІЛ другого покоління», що проводилось за методикою RDS². Тема ініціації вживання наркотиків уже досліджувалася, зокрема у 2004 р. було проведено соціологічне опитування серед СІН, яке засвідчило доволі значну поширеність раннього залучення до вживання наркотиків, виявило основні тенденції щодо початку вживання наркотичних речовин та вказало на основні причини і мотиви, що спонукали до спроби наркотиків [6].

Альянс з ВІЛ/СНІД в Україні» в рамках реалізації програми «Подолання епідемії ВІЛ/СНІД в Україні» за кошти Глобального фонду для боротьби зі СНІДом, туберкульозом, малярією.

² RDS (Respondent Driven Sampling) – вибірка, що направляється та реалізується респондентом.

Методологія дослідження. аналіз ситуації щодо ініціації вживання наркотичних речовин ін'єкційним шляхом серед СІН.

Цільова група дослідження: споживачі ін'єкційних наркотиків від 14 років, які мали практику вживання наркотиків ін'єкційним шляхом протягом останніх 30 днів; не брали участі в опитуваннях протягом останніх 6 місяців; проживали/працювали/навчалися в місті, в якому проводиться опитування; дали згоду на участь в опитуванні.

Обґрунтування географії дослідження: дослідження проводилось в 6 містах України: Вінниця, Житомир, Северодонецьк (Луганська обл.), Рівне, Черкаси, Чернігів. Обрані міста опитування не є пріоритетними для проведення ВІЛ-профілактичних програм, оскільки показник поширеності ВІЛ-інфекції в цих містах становить від 100 до 200 та менше 100 на 100 тис. населення.

Соціально-демографічний портрет опитаних. До дослідження вдалося залучити 1036 респондентів-СІН (м. Вінниця – 180 СІН, м. Житомир – 167 СІН, м. Северодонецьк (Луганська обл.) – 174 СІН, м. Рівне – 187 СІН, м. Черкаси – 159 СІН, м. Чернігів – 169 СІН).

Підліткова група залишається найбільш закритою та важкодоступною (у дослідженні підлітки віком 14–19 років становлять 10%) (див. рис. 1).

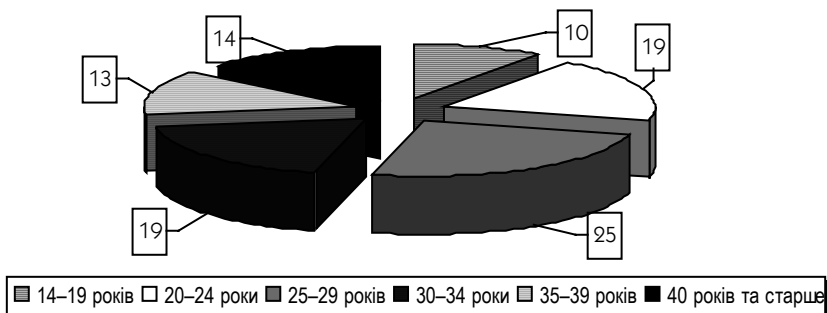

Рис. 1. Розподіл опитаних СІН залежно від віку, %

В Україні до вживання наркотиків ін'єкційним шляхом більше залучені представники чоловічої статі, що знайшло відображення і в результатах проведеного дослідження – 78% опитаних – чоловіки, 22% – жінки (такий розподіл характерний фактично для всіх вікових груп) (див. табл. 1).

Таблиця 1

Розподіл опитаних залежно від статі, %

	14–19 років	20–24 роки	25–29 років	30–34 роки	35–39 років	40 років та старше	Серед усіх
Чоловіча	74	76	78	76	81	82	78
Жіноча	26	24	22	24	19	18	22

Характерним для СІН є доволі високий рівень загальної освіти (так, 11 класів скінчили 66% респондентів) (див. табл. 2).

Таблиця 2

Рівень освіти респондентів залежно від віку та статі, %

Рівень освіти	Вік респондентів						Стать респондентів		Серед усіх
	14–19 років	20–24 роки	25–29 років	30–34 роки	35–39 років	40 років та старше	Чоловіча	Жіноча	
Початкова освіта (неповних 9 класів)	11	3	0,4	2	1	2	2	4	2
Базова (неповна) середня освіта (повних 9 класів)	26	12	8	13	11	13	12	14	13
Повна загальна середня (або професійно-технічна) освіта (11 класів тощо), незакінчена вища освіта	59	71	65,6	71	64	61	69	59	66
Базова вища освіта (ВНЗ I–II рівнів акредитації, технікум)	3	11	22	10	17	12	12	18	14
Повна вища освіта (бакалавр, магістр) (ВНЗ III–IV рівнів акредитації), (університет, інститут)	1	3	4	4	7	12	5	5	5

Більшість споживачів ін'єкційних наркотиків не мають постійних сексуальних партнерів – 59% не одружені та не проживають разом із сексуальним партнером. В офіційно зареєстрованому шлюбі перебувають 16% респондентів (з них 2% вказали, що мали ще й іншого сексуального партнера), а 3% зауважили, що хоча вони одружені або заміжні, однак не проживають разом зі своїм/єю чоловіком/дружиною або іншим сексуальним партнером. Майже третина (29%) респондентів мають сексуального партнера, з яким проживають разом.

Майже половина опитаних СІН є безробітними або займаються домашнім господарством. 42% респондентів працюють (з них 13% мають постійну роботу, 29% отримують дохід лише від випадкових заробітків), ще 7% навчаються та 1% – пенсіонери.

Найчисленнішою виявилася група тих, що здобули повну загальну або професійно-технічну освіту, але не працюють і не навчаються (див. табл. 3).

Таблиця 3

Розподіл зайнятості СІН залежно від їх освіти, %

	Навчаються	Працюють	Не працюють і не навчаються	Інше (пенсіонер)
Початкова освіта (неповних 9 класів)	9	2	2	0
Базова (неповна) середня освіта (повних 9 класів)	29	11	12	13
Повна загальна середня (або професійно-технічна) освіта (11 класів тощо), незакінчена вища освіта	48	64	70	50

Продовж. табл. 3

Базова вища освіта (ВНЗ I–II рівнів акредитації, технікум)	11	16	12	37
Повна вища освіта (бакалавр, магістр) (ВНЗ III–IV рівнів акредитації), (університет, інститут)	3	7	4	0

Середній вік початку вживання наркотиків неін'єкційним шляхом та перехід до ін'єкційного вживання. За результатами дослідження, значна частина СІН долучаються до вживання неін'єкційних наркотиків у досить ранньому віці. Середній вік першого вживання наркотичної речовини становить 17 років.

Вживання наркотиків неін'єкційним шляхом посилює бажання спробувати нові види наркотиків і призводить до спроби наркотиків ін'єкційним шляхом. Різниця між середнім віком першої спроби наркотику неін'єкційним шляхом та бажанням посилити задоволення від наркотику і спробувати наркотик ін'єкційно становить близько 3 років. Аналіз даних залежно від статі опитаних виявив, що в жінок перехід від вживання наркотичних речовин неін'єкційним шляхом до ін'єкційного вживання відбувається дещо швидше, ніж у чоловіків (середній вік – 2 та 3 роки відповідно). Наймолодша група (14–19 років) найшвидше переходить від вживання наркотиків неін'єкційним шляхом до ін'єкційного – час переходу в середньому для цієї групи триває 1,6 року, для інших вікових груп цей термін – 3 роки й більше.

Часові проміжки, за які відбувається перехід від першої спроби наркотику неін'єкційним шляхом до першої спроби цього ж наркотику ін'єкційним шляхом, представлено на рис. 2.

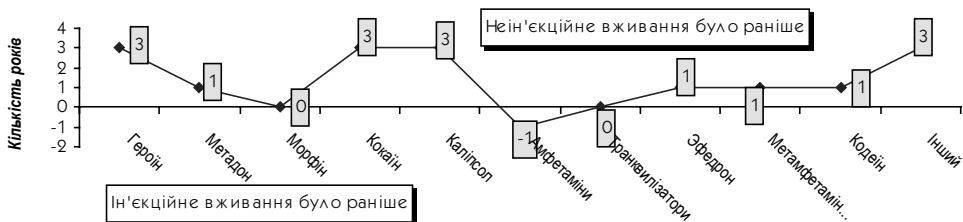

Рис. 2. Середній час переходу від неін'єкційного вживання окремих видів наркотиків до першої спроби вживання цього наркотику ін'єкційним шляхом, кількість років

Результати дослідження свідчать, що ін'єкційне вживання деяких видів наркотиків передувало їх першій спробі неін'єкційним шляхом, це стосується вживання амфетамінів. Щодо таких наркотичних речовин, як морфін та транквілізатори, то середній вік їх першої спроби був приблизно однаковий. Що стосується інших видів наркотиків, які респонденти вживали як ін'єкційним, так і неін'єкційним шляхом, то перші спроби неін'єкційним шляхом, як правило, робилися раніше ін'єкційного введення.

Спрямованість програм з профілактики вживання наркотиків повинна враховувати характеристики залучення до вживання наркотиків та переходу від

неін'єкційного їх вживання до ін'єкційного. Саме цей проміжок часу тривалістю до 3 років має стати періодом найбільш інтенсивної роботи з попередження вживання наркотиків ін'єкційним шляхом.

Види наркотиків, неін'єкційне вживання яких передуює залученню до наркоживання ін'єкційним шляхом. Найбільш поширеними в Україні залишаються наркотичні речовини опіоїдної групи. Ці ж наркотики переважно обираються і для першої спроби наркотику ін'єкційним шляхом: екстракт опію (мак, ширка) вживали 75% СІН. Продовжується збільшуватися питома вага СІН, що вживають стимулятори, що знаходить своє відображення і в практиці першої спроби наркотику ін'єкційним шляхом: 15% СІН розпочали з метамфетаміну («вінт»), 4% – з амфетаміну (див. рис. 3.).

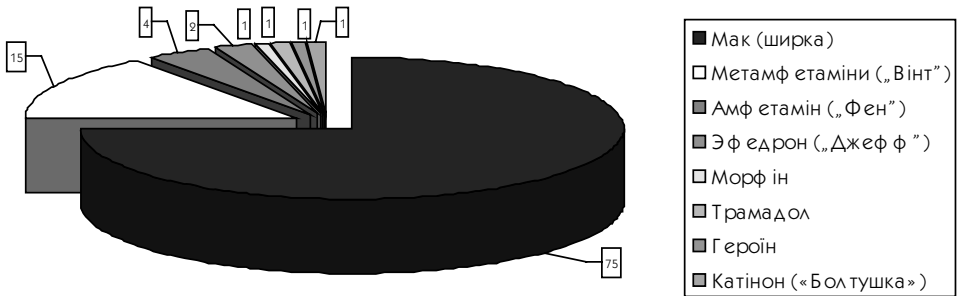

Рис. 3. Види наркотиків, з яких СІН розпочали вживання наркотиків ін'єкційним шляхом, %

Спостерігається тенденція щодо більш поширеного вживання екстракту опію (маку, ширки) під час першої спроби залежно від збільшення віку респондентів (14–19 років – 34%, 20–24 роки – 62%, 25–29 років – 80%, 30–34 роки – 87%, 35–39 років – 90%, 40 років та старше – 85%). А вживання метамфетаміну, навпаки, зменшується на тлі дорослішання респондентів (14–19 років – 41%, 20–24 роки – 26%, 25–29 років – 14%, 30–34 роки – 5%, 35–39 років – 4%, 40 років та старше – 5%). Така закономірність може бути пов'язана, в першу чергу, зі зміною наркосцени: в Україні зростає використання психостимуляторів (стимулятори амфетамінового ряду, кофеїн, ефедрин, а також речовин, які синтезуються з них). Більшість СІН, які вживають стимулятори, віддають перевагу саме кустарно виготовленим препаратам на основі дешевих та доступних медичних препаратів «Ефект», «Coldact», «Trifed» тощо (серед споживачів ін'єкційних наркотиків відомі під назвами «джеф», «мулька», ефедрон, первінтин). Найбільш популярними ці препарати серед молоді, що зумовлено їх доступністю та здатністю «підтримувати настрої» на дискотеках [7, с. 11–14].

Вік першої спроби наркотиків ін'єкційним шляхом. Результати дослідження показали, що середній вік залучення до вживання наркотиків ін'єкційним шляхом становить 20 років, ще майже 7% респондентів вперше спробували наркотик ін'єкційним шляхом до досягнення 15 років (див. рис. 4).

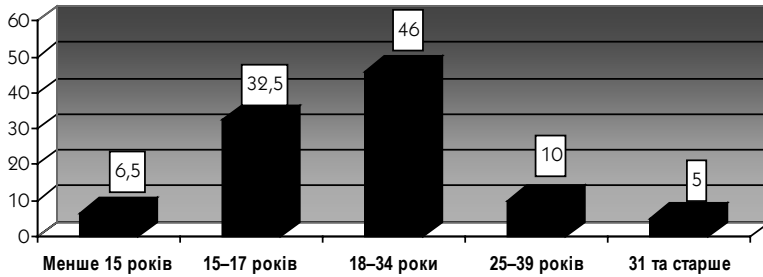

Рис. 4. Вік першої спроби наркотику ін'єкційним шляхом, %

Місце проживання має певний вплив на вік початку вживання наркотиків ін'єкційним шляхом. Так, половина СІН із м. Рівне та Северодонецьк вказали, що їхні перші спроби наркотику ін'єкційним шляхом відбулись у віці 18–24 роки. Для м. Северодонецька характерною є ситуація початку вживання також у більш старшому віці – 11% респондентів тут уперше спробували наркотик ін'єкційним шляхом у віці 31 року та старше, схожа ситуація спостерігається в м. Житомирі (9%), в інших містах опитування цей відсоток не перевищує 4% (див. рис. 5.).

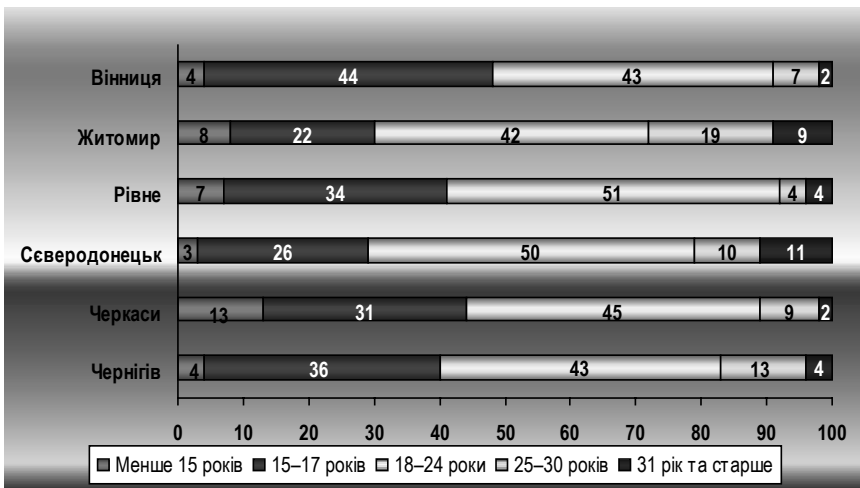

Рис. 5. Вік залучення до вживання наркотиків ін'єкційним шляхом залежно від міста опитування, %

Залучення до вживання наркотиків ін'єкційним шляхом. Переважна більшість СІН засвідчили, що вони долучилися до вживання ін'єкційних наркотиків під впливом іншої людини: 77% опитаних вказали, що з першою ін'єкцією їм допомогли інші особи, серед чоловіків – 75%, серед жінок – 84%.

Показник залучення до ін'єкційного вживання наркотиків серед вікової групи 14–29 років під впливом (з допомогою) інших осіб коливається в межах 81–85%, що значно більше, ніж серед інших вікових груп (див. рис. 6.).

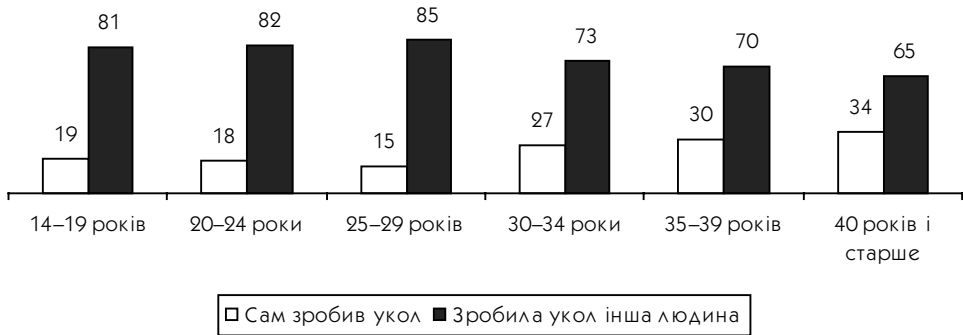

Рис. 6. Розподіл відповідей на запитання: «Коли Ви в перший раз укололися, Ви зробили укол самі або Вам зробив хтось інший» залежно від віку опитаних, %

Аналіз відповідей респондентів залежно від їх роду зайнятості свідчить, що найвищий відсоток серед тих, кому допомагали з першим уколом наркотику, СІН, що навчаються (82%), разом з тим – це представники наймолодшої вікової когорти, тому такий розподіл в більшості випадків залежить не від роду занять, а від віку респондентів.

Результати дослідження дозволяють зробити висновок щодо деяких характеристик осіб, котрі залучали до вживання наркотиків ін'єкційним шляхом. У більшості випадків це була людина із найближчого оточення: знайомий або друг (81,5%), статевий партнер (8,5%), родичі (2%). Також певна частка СІН (5%) вказали, що їх до ін'єкційного вживання наркотиків залучив наркоторговець. Серед інших людей, які коли-небудь залучили до вживання наркотиків, були також незнайомі люди (2%). Середній вік людини, яка залучила до вживання наркотиків ін'єкційним шляхом, – 22 роки.

Серед респондентів, які вказали, що вони зробили перший укол наркотику самостійно, 24% звертались по допомогу, що свідчить про усвідомлене бажання розпочати вживання наркотиків ін'єкційним шляхом: навіть після того, як виявилось, що їм нікому допомогти з першим уколом, вони все одно зробили укол собі самостійно.

Мотиви, що спонукали до першої спроби ін'єкційного вживання наркотику. Загалом існує багато мотивів, які спонукають людину до першої спроби вживання наркотику ін'єкційним шляхом. За результатами дослідження, визначальним мотивом стала цікавість дізнатись, які наслідки дає укол наркотику (89%). Для певної частини опитаних (41%) поштовхом для вживання наркотиків стало впевненість, що ін'єкційним шляхом спробувати наркотик легше. Найменш популярним мотивом був «Я відчув/ла тиск з боку іншої людини, щоб уколотися». Однак

якщо розглянути окремі статеві та вікові групи, то стає зрозумілим, що найбільше підпадають під тиск з боку іншої людини СІН жіночої статі (17%) та підліткової групи (16%). Щодо інших мотивів статистично значимої різниці залежно від статі або віку опитаних виявлено не було.

Результати дослідження свідчать, що найпопулярнішими видами наркотику для вживання ін'єкційним шляхом залишається опіоїдна група (мак, ширка). Залучення до вживання наркотиків ін'єкційним шляхом також у більшості випадків відбувається через спробу саме цього виду наркотику. Але помітна тенденція до збільшення питомої ваги СІН, які долучились до вживання наркотиків ін'єкційним шляхом через спробу наркотиків-стимуляторів. Така практика найбільш поширена серед жінок-СІН, підліткової та молодшої вікової групи. Найбільшу поширеність такі наркотики мають у Вінниці та Житомирі, що зумовлено популярністю такого видів наркотиків та їх доступністю.

Висновки. Група споживачів ін'єкційних наркотиків є однією з найчисленніших серед груп ризику щодо інфікування ВІЛ та рушійною силою в поширенні епідемії ВІЛ-інфекції. За оціночними даними, в Україні налічується 230 000–360 000 СІН. Кількість нових випадків потрапляння до наркотичної залежності є дуже високим і становить 173 випадки на 100 000 населення).

Для попередження вживання наркотиків ін'єкційним шляхом важливе вивчення та аналіз практики залучення до вживання наркотиків ін'єкційним шляхом: вживання неін'єкційних наркотиків, що передувало вживанню наркотиків ін'єкційним шляхом, вік першої спроби наркотиків ін'єкційним шляхом, види наркотиків, які вживаються при першій спробі, мотиви, що спонукали до залучення до вживання наркотиків ін'єкційним шляхом, вивчення соціально-демографічних особливостей людини, яка долучила до вживання наркотиків ін'єкційним шляхом.

Опитані СІН мають низький рівень фахової підготовки, в них відсутня постійна зайнятість, та постійні статеві стосунки:

Рівень освіти СІН нижчий того рівня освіти, які зазвичай люди мають у відповідному віці;

Половина опитаних вказали, що вони не працюють і не навчаються;

Більше половини (55%) не одружені та не живуть разом із статевим партнером.

У більшості випадків вживання наркотиків ін'єкційним шляхом відбувається після отримання певного стажу вживання неін'єкційних наркотиків. Тільки 5% респондентів вказали, що вони ніколи не вживали наркотики будь-яким іншим способом крім ін'єкційного. Середній час, за який СІН вирішують перейти від неін'єкційного вживання до першої спроби наркотику ін'єкційним шляхом – приблизно 3 роки.

Найпопулярнішим видом наркотику залишаються наркотики із опіоїдної групи, але велику популярність починають набувати наркотики-стимулятори, особливо серед жінок та молодих СІН. Такий же розподіл щодо видів наркотику є типовим не лише для постійного вживання, але і для першої спроби наркотику ін'єкційним шляхом.

Перша спроба вживання наркотиків у середньому відбувається у віці до 20 років. У більшості випадків, молодих СНІ залучають старші споживачі ін'єкційних наркотиків із кола їх близького оточення – знайомих, друзів або статевих партнерів. У 5% випадків залучення до вживання наркотиків ін'єкційним шляхом відбувалось при допомозі торговця наркотиків.

Майже 7% СНІ спробували наркотик ін'єкційним шляхом до досягнення 15 років. А вже більше 32% респондентів вказали, що вони долучились до вживання наркотиків ін'єкційним шляхом, у віці до 18 років.

1. Оцінка чисельності груп високого ризику інфікування ВІЛ в Україні станом на 2009 рік : аналіт. звіт за результатами соціол. дослідження – К. : МБФ «Міжнар. Альянс з ВІЛ/СНІД в Україні», 2010. – 104 с.
2. Українська база медико-статистичної інформації [Електронний ресурс] / Центр медичної статистики МОЗ України. – Режим доступу : <http://medstat.gov.ua/ukr/main.html>
3. ВІЛ-інфекція в Україні : інформ. бюл. / МОЗ України, Укр. центр профілактики і боротьби зі СНІД, Ін-т епідеміології та інфекц. хвороб ім. Л.В. Громашевського АМН України, ЦСЕС МОЗ України. – 2010. – № 33. – С. 5–8.
4. Стан та структура злочинності в Україні (2010 – I півріччя) [Електронний ресурс] / Офіційний сайт М-ва внутр. справ України. – Режим доступу : <http://www.mvs.gov.ua/mvs/control/main/uk/publish/Doctemplates/@img/common/uk/publish/article/374130>
5. Моніторинг поведінки та поширеність ВІЛ-інфекції серед споживачів ін'єкційних наркотиків : аналіт. звіт за результатами зв'язаного дослідження / Наталія Погоріла, Юрій Таран, Іван Колодій, Тетяна Дієва. – К. : МБФ «Міжнар. Альянс з ВІЛ/СНІД в Україні», 2010. – 124 с.
6. Чинники впливу та попередження початку вживання молоддю наркотиків ін'єкційним шляхом : аналітичний звіт та Стратегії профілактики ініціації вживання наркотиків ін'єкційним шляхом серед уразливих груп підлітків та молоді / кол. авт. ; за ред. О.М. Балакіревої та Ж.-П. Грунда. – К. : «Версо-04», 2006. – 140 с.
7. Огляд роботи зі споживачами ін'єкційних наркотиків в Україні в контексті роботи з епідемією ВІЛ/СНІД / Представництво Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) в Україні, Об'єднана програма ООН СНІД (ЮНЕЙДС) в Україні, Центр соціальних експертиз інституту соціології НАН України ; Л. Амадждін, І. Звершховська, Л. Зябров та ін. – К., 2004 – 174 с.

Отримано 05.10.10

Я.О. Сазонова

АНАЛИЗ ФАКТОРОВ, ВЕДУЩИХ К ПЕРВОЙ ПРОБЕ НАРКОТИЧЕСКИХ ВЕЩЕСТВ ИНЪЕКЦИОННЫМ ПУТЕМ

Статья базируется на результатах социологического исследования, имеющего целью изучение процесса вовлечения в употребление наркотиков инъекционным

путем. Анализ полученных данных позволил определить основные факторы, способствовавшие вовлечению в употребление наркотиков инъекционным путем, проанализировать побудительные мотивы к началу употребления наркотиков, определить возрастные особенности вовлечения и пр.

Ключевые слова: инициация, употребление наркотиков инъекционным путем, возраст первой пробы, виды наркотических веществ.

Y.O. Sazonova

ANALYSIS OF FACTORS THAT LEAD TO THE FIRST ATTEMPT OF INJECTION DRUG USE

The article is based on results of sociological research, which was aimed to study the process of involvement into injecting drug use. Analysis of the data obtained allowed revealing the key factors that contributed to the involvement to injecting drug use, analyzing provocative motives to start the drug use, and to determine the age features of involvemnet etc.

Keywords: initiation, injecting drug use, age of first attempt, types of drugs.